

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta: Tomáš Hokr

Téma diplomové práce: Státní podnik

Rozsah diplomové práce: 64 stran vlastního textu

Datum odevzdání diplomové práce: 16. dubna 2012

Posuzovaná diplomová práce je věnována především problematice právní úpravy státního podniku (viz poslední odstavec úvodu práce). Státní podnik není určujícím subjektem podnikatelské činnosti v naší společnosti, a to jak z hlediska kvantitativního, tak kvalitativního. V odborné právní literatuře mu byla dosud věnována spíše okrajová pozornost. Proto je třeba přivítat diplomantovu volbu tématu. Tím spíše, že se snaží nejen o pohled pozitivně právní, ale také o obecnější úvahy právně teoretické a sociologické. V tomto směru se stalo téma i relativně náročným na teoretické znalosti.

Téma práce a jeho pojetí je možné hodnotit kladně. Na druhé straně se však diplomantovi podařilo s problematikou vypořádat jen na průměrné až slabší úrovni. K základním nedostatkům práce počítám její popisnost a přílišnou stručnost v dílčích otázkách platné právní úpravy, neurčitost a nepřesnost formulací a absenci přiměřené právní argumentace některých diplomantových dost apodiktických tvrzení. Mám za to, že to má příčinu v tom, že si diplomant nedostatečně uvědomoval, že píše odbornou práci, která má prokázat jeho hlubší proniknutí do zkoumané problematiky a že není vhodné se vyjadřovat způsobem, který neodpovídá povaze odborné práci v právní oblasti. Lze to jistě částečně přičíst diplomantově malé zkušenosti. Je právem diplomanta, aby vyjadřoval vlastní právní názory, popřípadě činil určité závěry na základě odborné literatury a judikatury. Měl by je však formulovat jasněji a s uvedením odpovídajících argumentů. Tomu požadavku však text práce ne vždy vyhovuje (viz dále konkrétní připomínky). Mnohé diplomantovy úvahy mají povahu spíše obecně formulovaných hypotéz, které neposkytují konkrétní představu a navíc jsou někdy i vnitřně rozporné. Jako příklad lze uvést text na str. 66 a 67 označený jako „Scénáře realizace podnikání státu“. V prvním jím uváděném „scénáři“ diplomant uvažuje o převedení podnikání státu na příspěvkové organizace, příp. organizační složky, což s ohledem na povahu těchto útvarů považuji za protismyslné. U druhé možnosti (str. 67) pro zajištění „komplexně upraveného právního prostředí“ zase uvažuje o „svázání“ zákona o státním podniku se zákonem o majetku státu (aniž by konkretizoval v čem by svázání záleželo, pouze uvádí, že je „lze řešit vztahem subsidiarity nebo systémem zákonných odkazů“). Ještě méně je jasné, jak si diplomant představuje „odkázat v celé šíři i na ustanovení obchodního zákoníku“.

Strukturu posuzované práce považuji celkově za vyhovující. Jednotlivé kapitoly a jejich vnitřní části však nejsou pojednány co do hloubky stejně. Pozitivně hodnotím, že se diplomant neomezil jen na zákon o státním podniku a zabývá se také některými souvisejícími otázkami (kap. 4 „Státní podnik v souvislostech“). Totéž lze zmínit pokud jde přístup diplomanta k tématu, který vykazuje snahu o samostatnost, byť s určitými nedostatky a ne u všech částí práce. Ke kladům práce patří také již zmíněné zaměření na teoretické otázky. Zajímavé jsou jistě diplomantovy úvahy nad otázkou, zda je státní podnik subjektem soukromoprávní nebo veřejnoprávní povahy (str. 14 až 20), i když některé mají spíše povahu odkazů a nejdou příliš do příliš do hloubky. Rozsah použité literatury a judikatury je možné ve vztahu k tématu považovat za přiměřený.

Stylistická a jazyková úroveň posuzované práce je spíše slabší. Formulace nejsou vždy dostatečně srozumitelné. Diplomant používá poměrně často nikoliv odborné právní termíny a nevhodné jazykové vazby.

Ke konkretizaci výše uvedeného považuji za nutné uvést ještě následující připomínky:

- 1) Na str. 8 (první odstavec) je nesprávně na stejnou úroveň s organizačními složkami postavena účast státu v akciových společnostech. Na téže straně nepovažuji za přesné diplomantovo třídění státních organizací.
- 2) Příklady nevhodných výrazů a spojení: Specificita státu (str. 9), satisfakce plynoucí z podnikatelského úsilí (str. 10), označuje státní podnik slovy „zvláštní“, „specifický“, tj. za exces (str. 14), použitím jazykového výkladu však lze mít v zásadě za to (str. 17), existence obchodního majetku...je nepřekročitelná (str. 21), funkce je v zásadě totožná se základním jměním společnosti (str. 21), Optikou tohoto pohledu je nutné stanovit, v jaké formě je element přítomen. (str. 18), a některé další.
- 3) Nejasné je tvrzení na str. 21, že se v zásadě jedná o závazky ve prospěch třetího a rovněž není jasné, co je třeba rozumět pod výrazem „toto“ v pozn.č. 25.
- 4) Samostatná a hlubší pozornost měla být věnována ucelenému výkladu o vztahu zakladatele a státního podniku podle zákona o státním podniku, popř. i jiných zákonů. V práci je tato problematika pojednána především v části věnované založení podniku převážně popisně (str. 28). Obdobný požadavek platí o částech věnovaných zakládací listině (str. 29), vnitřnímu členění podniku (str. 42) a fondům podniku (str. 43).
- 5) Považuji za nepřesnou formulaci (str. 24-25), že pojem naléhavého hospodářského nebo bezpečnostního zájmu státu není v zákoně obsažen. Obsažen v zákoně je, ale není vymezen (definován). Obdobně považuji za nepřesné, že „zůstává na zvážení zakladatele“ (str. 25). „Zvážení“ musí být provedeno podle konkrétních okolností případu tak, aby uvedený zájem státu byl zjištěn a doložen.
- 6) Není jasné o co diplomant opírá své tvrzení, že „může být podnik omezen také v zakládací listině pro každý podnik individuálně.“ (str. 25), popř. v čem by takové omezení mohlo záležet.
- 7) Za nesprávnou považuji formulaci, že vlastnické právo přešlo „na základě..... rozhodnutí soudu o žalobě na určení vlastnictví...“(str. 25).

Celkově hodnotím posuzovanou práci jako velmi průměrné zpracování problematiky z tématu vyplývající. Nepředstavuje ucelenější analýzu platné právní úpravy státního podniku. Obsahuje nepřesné a nejasné formulace. Diplomant na druhé straně svojí prací prokazuje zájem o zkoumanou problematiku, určitou míru samostatnosti při řešení dílčích problémů a snahu o kritický přístup, jakož i o formulování vlastních stanovisek. Vzhledem k tomu a k nepochybné složitosti problematiky mám za to, že i přes uvedené nedostatky a výhrady lze práci ještě uznat za způsobitou ústní obhajobou. K obhajobě práci doporučuji s tím, že při ní diplomant bude věcně reagovat na výše uvedené výhrady a připomínky a že vysvětlí:

- a) jak chápe majetkovou samostatnost státního podniku podle platné úpravy,
- b) v čem podle jeho názoru spočívá výkon vlastnického práva státu účastí v obchodní společnosti, zejména akciové.

Navržený klasifikační stupeň: dobře (s podmínkou úspěšné ústní obhajoby).

V Praze dne 24. května 2012

Doc. JUDr. Stanislav Plíva, CSc.
oponent